

AKO PRACOVAŤ S METODICKÝMI LISTAMI

Metodické listy nie sú vypracované katechézy! Slúžia len ako inšpirácia, ponúkajú určitú obsahovú náplň, ktorú je možné dotvárať, dopĺňať obsahom, vzhľadom na potreby mladých ľudí, prípadne prostredie, z ktorého pochádzajú.

Ponúkame krátke vysvetlenie k jednotlivým častiam:

Božie slovo

Každý metodický list začína citáciami z Božieho slova. „Katechéza má vždy čerpať svoj obsah zo živého prameňa Božieho slova, ktoré nám odovzdala tradícia a Sväté písmo, pretože posvätná tradícia a Sväté písmo tvoria posvätný poklad Božieho slova, zverený Cirkvi“ (CT 27).

„Katechéza sa má nechať preniknúť biblickým myslením, biblickým duchom a biblickými postojmi pomocou usilovného kontaktu s týmito textami... Katechizačná činnosť v sebe vždy zahŕňa používanie Písma vo viere a v Tradícii Cirkvi, aby tak boli tieto slová vnímané ako živé, ako je aj dnes Kristus živý tam, kde sa dvaja alebo traja zhromaždia v jeho mene“.
(Verbum Domini 74)

Nie sú citované všetky biblické texty k danej téme, ale len niektoré. Výber je vo väčšine prípadov bohatý, aby bolo možné vybrať si tie úryvky pri príprave katechézy, ktoré najviac inšpirujú katechizujúceho. **Pri katechéze sa odporúča vybrať jednu perikopu zo Svätého písma na rozjímanie**, pri niektorých témach sú dané aj konkrétne návrhy.

Podnety na prehĺbenie témy

Táto časť poskytuje inšpirácie na prehĺbenie témy. Vybrali sme tie, ktoré by mohli pomôcť pri príprave katechézy na danú tému. **Nie je potrebné venovať sa všetkým témam, ale venovať dôkladnú pozornosť len niektorým z nich** (menej je niekedy viac). Podnety sú určené predovšetkým pre kňazov, ale môžu poslúžiť i animátorom pri príprave na stretnutie v skupine. Vychádzajú predovšetkým z **Katechizmu Katolíckej Cirkvi a Kompendia Katechizmu Katolíckej Cirkvi**.

Podnety k spoločnému zdieľaniu v skupinke

Táto časť obsahuje podnety pre prácu v jednotlivých skupinách. **Podnety je možné rozširovať podľa vlastnej úvahy vzhľadom na stav viery birmovancov a ich potreby.**

Podnety sú najčastejšie formulované v podobe otázok (1), ktoré animátor/kňaz kladie birmovancom. Otázky stimulujú vnútorný rast človeka.

Úlohou animátora je sprevádzať birmovancov bludiskom poznatkov, pochybností, úvah a otázok k objavovaniu pravdy. Nie je vhodné, aby animátor vnucoval birmovancom svoje presvedčenie.

Otázky k spoločnému zdieľaniu v skupine sú aspoň také dôležité, ba dokonca možno i dôležitejšie ako odpovede. **Preto povzbudzujeme k obzretnosti pri ich formulovaní.** Ak dávame zle postavené otázky, dostaneme nesprávne odpovede. Otázky by mali byť otvorené, nevyžadujúce si len jednoslovnú odpoveď (áno/nie).

Pravidlá zdieľania v skupinke

Mali by sme sa **vystríhať kladeniu otázok so sarkastickým, cynickým či vopred odmietavým podtónom**. Nemali by sme sa pýtať tak, ako keby samotná otázka bola odpoveďou. Mali by sme klásť otázky **s veľkou dôverou** a zároveň **v pokornom očakávaní**.

Je možné, že skupinka birmovancov bude málo aktívna a podnety na zdieľanie bude ťažké rozvíjať v diskusii. V takom prípade odporúčame danú tému len odprednášať alebo hľadať iný vhodný didaktický prístup. **Každý prostriedok, ktorý napomáha k napĺňaniu cieľa birmovnej prípravy je použiteľný.**

Je dôležité obohatiť stretnutie vlastnými skúsenosťami v duchu slov sv. Pavla VI.: „**Dnešný svet potrebuje radšej svedkov ako učiteľov a učiteľov počúva len vtedy, ak sú zároveň svedkami.**“ (Sv. Pavol VI., EN čl. 41)

Treba brať ohľad na vek, inteligenciu, zvyky a podmienky katechizovaných, aby ten, kto vykonáva túto službu **bol všetkým pre všetkých, aby všetkých získal pre Krista.**

Práca v skupinke je vhodným prostredím na spoločné uvažovanie, premýšľanie nad danou témou. Zaujatie osobného postoja k prebratej téme by malo vyústiť **do konkrétnej „aplikácie do života“**, teda k uživotneniu prebratej témy v osobnom živote birmovanca a aktívnym zapojením sa do života farnosti.

Pre efektívnu prácu v skupinkách ponúkame aj **pravidlá zdieľania sa v skupine**. Tieto pravidlá je dobré dohodnúť si spoločne s birmovancami:

- ideálne je **sedieť v skupinke v kruhu**
- všetci majú právo a možnosť **povedať svoj názor, postreh, zdieľanie k danej téme**
- citlivo motivovať birmovancov, aby vyjadrili svoj názor, ale rešpektovať aj to, keď sa vyjadriť nechcú
- **časová vyváženosť zdieľania sa** (dbať na to, aby sa každý mal možnosť vyjadriť)
- ideálne je, ak pri zdieľaní **hovorí každý sám za seba**, teda v prvej osobe j. č. (ja to takto vnímam; ja si myslím; mne Boh cez toto Božie slovo hovorí...), ale na uľahčenie komunikácie môžeme hovoriť aj v tretej osobe
- pri zdieľaní v skupinke sa členovia skupiny navzájom **nepoučujú, nekomentujú zdieľanie druhých, nevysmievajú sa a nevynášajú mimo skupiny** to, čo v nej bolo komunikované
- kňaz/animátor umožní birmovancom slobodne vyjadrovať svoj názor; **komentár, upresnenie, poučenie pridáva na záver**
- dávať pozor, aby diskusia neskĺzla len do vyjadrovania svojich vlastných názorov; nezabúdať na to, že **cieľom diskusie je spoznať a prijať pravdy našej viery**

Treba brať do úvahy to, že birmovanci prichádzajú s názormi, ktoré sa v nich formovali v prostredí z ktorého vyšli, preto ich **za tieto názory neodsudzujeme, nereagujeme konfrontačne. Snažíme sa v duchu lásky predložiť pravdu.**

Zmyslom stretnutí nie je birmovanca za každú cenu presvedčiť, ale **priviesť ho k uvažovaniu a hľadaniu pravdy.**

Modlitba

Odporúčame, aby stretnutie končilo modlitbou. **V každej téme je navrhnutá určitá modlitba, samozrejme je možné vybrať si inú podľa vlastného uváženia.** Snažili sme sa vybrať predovšetkým tie modlitby, ktoré by mali birmovanci poznať. Zároveň povzbudzujeme k vytvoreniu priestoru aj na modlitbu svojimi slovami.

Aplikácia do života

Aplikácia do života je veľmi dôležitá časť birmovnej prípravy. Birmovancovi má dať príležitosť konkrétnymi skutkami uživotňovať to, čo je k danej téme podstatné. **Je potrebné aby aplikácia do života bola reálna, konkrétna a merateľná.**

V ponuke je viac aplikácií pre možnosť výberu. Je možné ich dopĺňať podľa vlastného uváženia. Na začiatku ďalšieho stretnutia odporúčame reflektovať, ako sa birmovancom podarilo uskutočniť dané predsavzatia alebo úlohy.

Materiály k téme

V tejto časti sú uvedené odkazy k materiálom na birmovku v printovej podobe alebo aj k materiálom na internete. **Materiály je možné použiť pri príprave katechézy alebo i pri jej realizácii.**

Materiály sa budú priebežne dopĺňať, preto ak by ste vedeli o ďalších inšpiráciách, budeme radi, ak sa o ne s nami i s ostatnými podelíte. Môžete na to využiť kontaktné údaje na našej webovej stránke Diecézneho katechetického úradu, www.dku.abuba.sk.

PRÍLOHA
k metodike
Ako pracovať
s metodickými
listami

1. Kladenie
otázok

Vzdelávanie v akejkoľvek oblasti je najúčinnnejšie prostredníctvom **kladenia otázok**. **Naozajstní pedagógovia nevnucujú študentom svoje presvedčenie**. Skôr sa usilujú sprevádzať ich bludiskom poznatkov, pochybností, úvah a otázok k objavovaniu pravdy. V priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu sa v každom študentovi usilujú rozvíjať čo najväčšiu osobnú dokonalosť. Veľkí učitelia kladú otázky. Ich štýl sa podobá skôr na dialóg ako monológ.

Otázky, ktoré kladieme, sú aspoň také dôležité, ba dokonca možno i dôležitejšie ako odpovede, ktoré nachádzame. Ak dávame zle postavené otázky, vždy dostaneme nesprávne odpovede.

Mali by sme sa vystríhať kladeniu otázky so sarkastickým, cynickým či vopred odmietavým výrazom, ako to robia vedátori v akademickom prostredí. Pýtajú sa tak, ako keby samotná otázka bola odpoveďou. **My by sme mali klásť otázky s veľkou dôverou**. Mali by sme ich klásť v očakávaní, že zanedlho spoznáme ovocie stáročného praktického, intelektuálneho a duchovného úsilia. Takéto osvecujúce poznanie je skúsenosťou, ktorá mení život.

(Zdroj: Matthew Kelly, Dynamickí katolíci)